

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Landsbygd- och
infrastrukturdepartementet

Yttrande över betänkandet En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk (SOU 2025:93)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund och innehållet i förslaget

Förslagsställaren anger att utredningens syfte har varit att utveckla en framtida ändamålsenlig skogspolitik som främjar ett långsiktigt hållbart konkurrenskraftigt skogsbruk, ökad skoglig tillväxt och en långsiktigt ökad tillgång till hållbar skoglig biomassa för att fullt ut kunna bidra till klimatomställningen samt jobb och tillväxt i hela landet. Förslagsställaren anger vidare att uppdraget har angett att de jämställda skogspolitiska målen – miljömålet och produktionsmålet¹ – ska ligga fast.

I betänkandet lämnas förslag till ändringar i flera lagar och förordningar, däribland miljöbalken (1998:808), skogsvårdslagen (1979:429), skogsvårdsförordningen (1993:1096) och artskyddsförordningen (2007:845). Vissa av utredningens förslag har tidigare remitterats till Regelrådet i delbetänkandet *Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk* SOU 2024:91, som Regelrådet yttrade sig över 14 maj 2025 (RR 2025-63). Där behandlades vissa frågor om tillsyn enligt skogsvårdslagen. Bland annat föreslogs att kopplingen mellan avverkningsanmälan och anmälan för samråd enligt miljöbalken tas bort och att det ska göras tydligt i vilka situationer en anmälan för samråd krävs. Vidare lämnades förslag om fördelningen av kostnader för kunskapsinhämtning inom ramen för miljöbalkens kunskapskrav samt en modell för ersättning vid vissa rådighetsinskränkningar.

I slutbetänkandet lämnas ytterligare förslag. Bland annat föreslås att kvalificeringen av vad som utgör en otillåten störning enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) ändras. Bedömningen bör enligt förslaget fokusera på om skogsbruksåtgärder väsentligt påverkar möjligheten att bibehålla eller återupprätta den tillfredsställande nivån av fågelarten. Förändringen syftar till att tydligare koppla regleringen till artskyddets övergripande syfte och bättre förutsebarhet för markanvändare. Vidare föreslås att beslut om inrättande av naturreservat ska kunna upphävas om syftet med naturreservatet inte längre bedöms rimligt att uppnå. För biotopskydd inklusive den nya skyddsformen skogsmarksskyddsområde, som också föreslås i delbetänkandet, anser förslagsställaren att det behöver finnas större flexibilitet, varför beslut om biotopskyddsområde ska kunna upphävas om det finns skäl för det. Ett sådant beslut om upphävande ska förutsätta att fastighetsägaren samtycker till det.

¹ Regeringens proposition 1992/93:226 om en ny skogspolitik

Flera av förslagen anges syfta till en ökad produktion. Bland annat föreslås att Skogsstyrelsen ser över sina föreskrifter om föryngringsåtgärder vad gäller tidpunkt för tillfredsställande plantuppslag, plantantal och fördelning, i syfte att förbättra möjligheterna till en tillsyn som är relevant för ett gott föryngringsresultat. I regelförenklingssyfte föreslås även att underrättelsekravet i skogsvårdslagstiftningen gällande skyddsdikning tas bort. Förslagsställaren föreslår vidare att ett tydligt mål för skog och klövvilt författningsregleras i syfte att minska viltskadorna på skog.

Vidare lämnas ett antal rekommendationer. Bland annat föreslås att regeringen uttalar en tydlig politisk avvägning för hur stor areal som bör undantas från skogsbruk och hur Sverige avser att bidra till EU:s gemensamma åtaganden. Förslagsställaren föreslår även att Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att i samråd med Skogsstyrelsen och länsstyrelserna utforma en strategi och styrmedel för att bevara, använda och utveckla de mest skyddsvärda övriga kulturhistoriska lämningarna. Vidare lämnas ett antal rekommendationer och förslag kring regeringens arbetssätt i EU-frågor.

Konsekvenser för företag

Förslaget anges i första hand påverka företag och enskilda som äger skogsfastigheter eller som på annat sätt är verksamma inom skogsnäringen, bland annat enskilda näringsidkare, privata aktiebolag, skogsbolag men även fröodlingar och skogsplantaskolor, entreprenörer, skogsförvaltare och rådgivare. De företag som berörs indirekt är bland annat verksamma inom skogsindustri och träförädling. Förslagsställaren anger att det finns cirka 20 000–25 000 företag inom skogsbruk och närliggande verksamheter i Sverige och att en stor del av dessa, omkring 90 procent, är mikro- och småföretag. Vidare anges förslaget beröra drygt 300 000 enskilda markägare som äger skogsmark och således bedriver näringsverksamhet.

Förslagsställarens övergripande bedömning är att de flesta av förslagen innebär ett förenklat regelverk och ökad tydlighet vilket medför positiva effekter för markägare och företag. Förslagen bedöms inte leda till några nya betungande krav, utan snarare förstärka betydelsen av regelefterlevnad inom redan befintligt regelverk. Vidare anges att förslagen innebär minskade skillnader i regelverk mellan olika delar av landet, vilket bedöms innebära positiva effekter för konkurrensförhållandena. De enskilda förslagens effekter för företag anges löpande i konsekvensutredningen, varav några återges nedan.

Förslaget om en ökad tillsyn för att gynna produktionen kan enligt förslagsställaren upplevas som mer kontrollerande, samtidigt som det är en följd av ett tydligare regelverk och en ambition om mer rättssäker tillämpning. Förslagsställaren anger att förslaget främjar kompetensutveckling genom ökade insatser för rådgivning och kunskapsspridning, vilket ger företag och enskilda bättre förutsättningar att bedriva ett hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk. Förslagsställarens bedömer att förslaget kan leda till ökad investeringsvilja, stärkt framtidstro och långsiktig tillväxt inom skogsnäringen.

Förslaget om stärkt rådgivning bedöms leda till positiva effekter för samtliga företag, oavsett storlek. Förslaget bedöms dock få störst påverkan på enskilda markägare. Förslaget om ändring i artskyddsförordningen om vad som utgör en förbjuden störning och förslag om ersättning till markägare bedöms leda till regelförenklingar för företag och bedöms inte leda till några ökade kostnader.

Gällande förslaget som innebär att fler naturreservat, områdesskydd eller biotopskyddsområden ska kunna upphävas anges att det kan aktualisera en återbetalning av

tidigare utbetald ersättning till följd av intrånget, vilket kan upplevas som betungande av enskilda fastighetsägare och företag, särskilt om återbetalningsbeloppet är högt och möjligheten att betala är begränsad. Förslagsställaren anger dock att om beslutet medför att fastigheten åter kan brukas på ett sätt som skapar ekonomiskt värde för ägaren kan detta i praktiken kompensera den återbetalning som krävs. Förslagsställaren bedömer därför den samlade ekonomiska påverkan som neutral eller positiv för den enskilde.

Förslagsställaren anger vidare att förslaget om främmande trädarter medför förenklingar för företag och enskilda, men att det fortsatt kommer vara frivilligt att använda främmande trädarter. Förslagsställaren anger att anmälan av användning av främmande arter redan idag sker till Skogsstyrelsen varför förslaget inte bedöms medföra några nya betydande administrativa kostnader. Förslagsställaren anger dock att förslaget om att ta bort arealgränsen för främmande trädslag bör få större påverkan på företag med stora innehav av skog, för vilka regelverket bedöms bli mindre betungande än idag. Förslagsställaren anger samtidigt att förslaget kan leda till att främmande trädslag används i större utsträckning utanför området fjällnära skog, vilket kan innebära risker för rennäringen. Förslagsställaren föreslår därför också att Skogsstyrelsen tar fram föreskrifter om en utökad samrådsskyldighet.

Vad gäller påverkan på mikroföretag och små företag anger förslagsställaren att ett skärpt krav på återplantering kan innebära ökade kostnader, särskilt avseende plantmaterial, markberedning och arbetsinsatser. Förslagsställaren anger att dessa företag i regel har begränsade administrativa och ekonomiska resurser varför de påverkas i högre grad av nya eller utökade krav. Förslagsställaren anger att det därför finns ett tydligt behov av att föreslagna regler utformas med stor tydlighet, kompletteras med ändamålsenlig vägledning och möjliggör en rimlig anpassningstid.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet konstaterar att betänkandet tar ett omfattande grepp kring skogspolitiken och att konsekvenserna belyses på ett genomgående vis för varje område där förslag lämnas. När Regelrådet yttrade sig över delbetänkandet *Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk* (SOU 2024:91) ansåg Regelrådet bland annat att konsekvensutredningen behövde kompletteras med en sammanfattande analys. Regelrådet konstaterar att en sådan komplettering har skett vilket är positivt. Vidare konstaterar Regelrådet att slutbetänkandet innehåller flera förslag i form av bedömningar, förslag som bör utredas vidare och förslag som innebär att berörda myndigheter får i uppgift att se över bestämmelserna på området. Regelrådet ser här fram emot, i den mån utredarens förslag tas vidare, att yttra sig över de författningsförslag som har effekter av betydelse för företag.

Vad gäller de förslag som lämnas i betänkandet finner Regelrådet att förslagsställaren ger en god bild av hur branschen ser ut, hur många företag som påverkas och hur företagens storleksförhållanden ser ut. Beskrivningen av förslagets påverkan på företagens kostnader är kvalitativ och återfinns under respektive förslag i betänkandet men också i form av en kortare sammanfattande analys. Regelrådet finner att beskrivningen är tydlig men konstaterar, som också påpekas i RR 2025-63, att kompletteringar i form av kvantifieringar behövs, särskilt för att tydliggöra hur små företag påverkas. Regelrådet konstaterar att det kan finnas svårigheter i att göra sådana kvantifieringar i vissa delar, men understryker att kompletteringar hade kunnat göras i form av exempelberäkningar eller scenarioanalyser. Detta gäller exempelvis förslaget om återbetalning av ersättning gällande inrättande av naturreservat och förslaget om ökad tillsyn. Regelrådet finner att det sett till utredningens omfattning och syfte är

angeläget med sådana kompletteringar för att beskrivningen av påverkan på berörda företags kostnader ska kunna bedömas godtagbar. Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag godtagbar.

Regelrådet konstaterar vidare att förslagsställarens beskrivningar av påverkan på konkurrenssituationen för berörda företag samt särskilda hänsyn till små företag är tydliga. Även om beskrivningen är relativt kortfattad i den sammanfattande analysen så finns det genomarbetade resonemang och analyser för respektive förslag i betänkandet. Regelrådet finner således beskrivningarna av dessa delaspekter godtagbara.

Regelrådet finner övriga delaspekter, utöver de som nämns ovan, tillräckligt tydligt redovisade och därmed godtagbara. Regelrådet ser mycket positivt på att förslagsställaren har kompletterat konsekvensutredningen med en beskrivning av behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 december 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Erik Palm.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Erik Palm
Föredragande